

ศรีวรา อัสสระ

ชีวิตที่มีพุทธธรรมนำทาง

สัจธรรมข้อหนึ่งของชีวิตคือ ทางของชีวิตอาจไม่ราบเรียบเป็นเส้นตรง อาจมีขึ้นมีลง ซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดา BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจาก คุณศรีวรา อัสสระ หญิงแกร่งแห่งแวดวงธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ ประธานกรรมการ บริษัท ชาญอัสสระ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) มาแบ่งปันประสบการณ์ชีวิตจริงในฐานะแม่และผู้บริหารองค์กร ที่ได้นำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารธุรกิจ บริหารครอบครัว และบริหารจัดการใจของตนเองให้เข้มแข็ง พร้อมรับทุกความท้าทายที่เกิดขึ้น

กว่าจะได้เริ่มต้น

ในวัยยี่สิบ คุณศรีวรามีโอกาสเดินทางไปวัดหนองป่าพงและวัดป่านานาชาติที่จังหวัดอุบลราชธานี จนรู้สึกประทับใจวิถีพระป่าเป็นอย่างมาก กระทั่งปี 2535 เมื่อจะส่งลูกชายไปเข้าโรงเรียนประจำที่ประเทศอังกฤษ จึงได้พาครอบครัวไปกราบพระอาจารย์ชยสาโร และพระอาจารย์ปล้นโน (ปัจจุบันคือ พระราชพัชรมานิตและพระราชโพธิวิเทศ) ที่วัดป่านานาชาติและสำนักสงฆ์ภูจอมก้อมเพื่อให้ลูก ๆ ได้ฝึกสติและมีคำสอนของครูบาอาจารย์เป็นหลักในการดำเนินชีวิตในต่างแดน

“ตอนแรกคิดว่าทำเพื่อลูก ไม่ใช่เพื่อตนเอง เราไปพักที่สำนักสงฆ์ 3-4 วัน ท่านอาจารย์พาเด็ก ๆ เดินป่า เล่นนันทนาการ และทำกิจกรรมต่าง ๆ เด็กทุกคนเคารพรักท่านมาก เราจึงมีกิจกรรมพาลูก ๆ หลาน ๆ ไปกราบและใช้เวลากับท่านอาจารย์เป็นประจำทุกปี ไม่ว่าท่านจะไปสักกี่วันก็อยู่ไหน นี่คือการมาของการจัดปฏิบัติธรรมยาวขนกับท่านอาจารย์ชยสาโรในช่วงวันแม่ของทุกปีต่อเนื่องกันมาเกือบ 30 ปีแล้ว จากลูกหลานเราไม่กี่คน ปัจจุบันมีผู้ขอเข้าร่วมปฏิบัติธรรมเป็นจำนวนมาก เราทำได้ราว ๆ 170 คนทั้ง ๆ ที่ท่านอาจารย์ตั้งจำนวนไว้ไม่เกิน 50 คนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างใกล้ชิดอบอุ่นเป็นกันเอง

“ในปี 2535 เป็นช่วงที่ลูกของเราและเพื่อนเริ่มเป็นวัยรุ่น การปฏิบัติธรรมจึงเหมือนการเข้าค่ายสังสรรค์ วันหนึ่งท่านอาจารย์ออกมาเดินจงกรมตอนตี 3 เห็นเด็ก ๆ ยังเล่นกันไม่ยอมนอน วันนั้นท่านจึงอบรมหนัก ท่านว่าส่วนมากจะปฏิเสธไม่รับกิจนิมนต์ เพราะต้องการทุ่มเทเวลาให้ผู้ที่มาบวชเป็นพระ ท่านอุทิศสัปดาห์เวลา มาสอนพวกเราเพราะต้องการดูแลเมล็ดพันธุ์ที่ท่านบ่มเพาะมาแต่เล็กให้เติบโตแข็งแรง แล้วท่านได้หันมาพูดเสียงเข้มกับบรรดาพ่อแม่

ที่คิดว่าตัวเองมาร่วมกิจกรรมในฐานะผู้คุมเด็กว่า ‘แล้วพวกผู้ใหญ่เมื่อไหร่จะเริ่มปฏิบัติธรรมจริงจังกันล่ะ’ วินาทีนั้นเราจึงสำนึกได้ว่าตัวเราเองก็ต้องปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาตน”

ธรรมะสร้างภูมิคุ้มกันให้ชีวิต

เมื่อถามถึงหลักธรรมที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตประจำวันที่สุด คุณศรีวราแนะนำว่า “ศีลห้า” เป็นหลักที่ทุกคนควรปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดก็ตาม

“ท่านอาจารย์พร่ำสอนว่า ศีลห้าเป็นหลักชีวิตพื้นฐานเพื่อประโยชน์และความสุขสงบ ทั้งต่อตัวเราเองและต่อคนรอบข้าง ถ้าแม้แต่ยุ่งเรายังไม่ตบ เราจะไปทำร้ายใครได้ ไม่มีการลักขโมย การแย่งของรัก การกระทำไม่ดีลับหลัง การพูดปด ไม่มีคนเล่นการพนันและไม่มีคนขาดสติเพราะการดื่มเหล้า สังคมจะน่าอยู่และปลอดภัยขนาดไหน หากยึดหลักศีลห้าไว้ประจำใจ เมื่อคิดจะทำสิ่งไม่ดี เราจะรู้ตัวเร็ว และเกิดความละอายและเกรงกลัวที่จะทำสิ่งไม่ดีนั้น ๆ”

จากศีลห้าที่เป็นหลักพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่ดี คุณศรีวราได้นำหลัก “ไตรสิกขา” คือ “ศีล สมาธิ ปัญญา” มาใช้ในการพัฒนาชีวิต ทั้งการฝึกสติในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติธรรมเป็นครั้งคราว การหมั่นศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้า และพยายามพิสูจน์ด้วยตนเอง พระพุทธองค์ทรงสอนทุกเรื่องทีล้วนเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นสถานะใด ทั้งนักบวชและฆราวาส ทั้งในสถานะลูก พ่อแม่ ผู้ครองเรือน อาจารย์ ลูกศิษย์ ทรงสอนให้เราเข้าถึงความเป็นจริงของชีวิตเพื่อไม่ต้องเป็นทุกข์

“ในสถานะฆราวาส ไม่ใช่เรื่องไม่สมควรที่จะมีความสุขทางโลก เราสามารถกินของอร่อย ท่องเที่ยว ดูหนัง ฟังเพลง เพียงแค่มิยึดติด

คุณศรีวรา อัสสระ
ประธานกรรมการ
บริษัท ชาญอัสสระ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

หรือหลงใหลเอาเป็นเอาตาย และต้องหาเวลาให้กับการพัฒนาจิตเพื่อเข้าถึงความสุขที่ละเอียดหรือสูงขึ้น เพื่อให้เป็นคนที่สูงง่ายและทุกข์ยาก สร้างภูมิคุ้มกันตน ยามเกิดปัญหาหรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในชีวิต สติ สมาธิ และปัญญา หลักธรรมของพระพุทธเจ้าจะเป็นสิ่งที่ช่วยเราได้อย่างแท้จริง เราจะสามารถรับมือได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ถ้าเราเข้าวัดเมื่อแก่หรือเป็นทุกข์ มันจะไม่ทันการณ์” คุณศรียากล่าว

เคล็ดไม่ลับฝ่าวิกฤติ

คุณศรียาได้แบ่งปันเคล็ดไม่ลับในการพาบริษัท ขาณุอิสสระผ่านวิกฤติเศรษฐกิจต่าง ๆ

“นอกจากการมีสติแล้ว ต้องใช้หลัก ‘โยนิโสมนสิการ’ สืบสาวราวเรื่องดูเหตุปัจจัย ปัญหาใดเกิดจากในองค์กร เกิดเพราะเหตุใด จะปรับปรุงแก้ไขได้หรือไม่ อย่างไร ปัญหาใดเกิดจากเหตุปัจจัยภายนอกเหนือการควบคุม ก็ต้องวางอุเบกขาและอดทน ประคับประคองธุรกิจให้อยู่รอด เราเข้าใจกฎแห่งอนิจจัง ความเป็นวัฏจักรมีเปลี่ยนแปลงขึ้นลงไม่ตายตัว ช่วงเศรษฐกิจฟองสบู่แตกด้วยความเชื่อมั่นในสิน ทำงานบนพื้นฐานของความสุจริตและถูกต้องเงินที่กู้มากกว่า 2,000 ล้านบาทเพื่อพัฒนาโครงการก็ลงอยู่ในโครงการเหล่านั้น ไม่ได้หายไปไหน เมื่อวิกฤติสิ้นสุดลง เศรษฐกิจพัฒนาต่อ

ครูอ้วน - บุปผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนันท์ และคุณศรียา อิสสระ

“เรามีเวลาจำกัดและเหลือน้อยลงทุกวัน ๆ ควรคิดให้ดีว่า เป้าหมายชีวิตคืออะไร นี่เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพื่อจะได้ดูว่าสิ่งที่เราเลือกทำนั้นเสริมหรือขัดต่อการเข้าถึงเป้าหมายชีวิตสิ่งที่เราเลือกทำนั้นเสริมหรือขัดต่อการเข้าถึงเป้าหมายชีวิต”

ก็ขายโครงการได้และมีเงินใช้หนี้ธนาคาร ทรายโตที่ยังมีเงินก็สามารถคืนหนี้ตามวาระ แม้พอจะรู้ว่าเจ้าหนี้ของเรากำลังจะล้มครืนในไม่ช้า

“พระพุทธองค์ทรงสอนให้เราอยู่กับปัจจุบัน แต่เราต้องนำบทเรียนจากอดีตมาใช้และวางแผนอนาคตให้ดี ช่วงนั้นเรามีเงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศกว่า 700 ล้านบาท เราพิจารณาว่าเราไม่ควรประมาทและเสี่ยงในเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนเพื่ออัตราดอกเบี้ยที่ถูกลงกว่าเราได้ประโยชน์มาพอแล้ว ถ้าโลกมากอาจลาหาย เราจึงคืนเงินกู้ต่างประเทศนั้นก่อนการลดค่าเงินบาทเพียงไม่กี่เดือน ธรรมะทำให้เราคิดเป็น เราจึงอยู่รอดมาได้” คุณศรียากล่าวถึงหลักโยนิโสมนสิการในการดำเนินธุรกิจ

คุณแม่คนแกร่งของครอบครัว

ในฐานะคุณแม่คนแกร่งของครอบครัว คุณศรียาให้ข้อคิดถึงคนรุ่นใหม่ให้รู้จักตั้งเป้าหมายในชีวิตและมีสติรู้เท่าทันเทคโนโลยี รวมถึงการปฏิบัติธรรมและการนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตไว้อย่างน่าสนใจ

“เรามีเวลาจำกัดและเหลือน้อยลงทุกวัน ๆ ควรคิดให้ดีว่าเป้าหมายชีวิตคืออะไร นี่เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพื่อจะได้ดูว่าสิ่งที่เราเลือกทำนั้นเสริมหรือขัดต่อการเข้าถึงเป้าหมายชีวิตทุกวันนี้เราพยายามพัฒนาตนตามเส้นทางอริยมรรคมีองค์ 8 ของพระพุทธองค์ เพื่อประโยชน์และความสุขของตัวเองและผู้อื่นคือ หากเราเป็นคนดีมีศีลมีธรรม ย่อมเป็นผลดีต่อสังคมรอบตัว เช่น ครอบครัว เพื่อน ๆ เพื่อนร่วมงาน ลูกน้อง คู่ค้า รวมถึงลูกค้าของเราด้วย”

คุณศรียาให้ข้อคิดในการสอนลูก ๆ ว่า “การนำให้ลูก ๆ รู้จักธรรมะของพระพุทธเจ้า มีครูบาอาจารย์ที่แสนเมตตาและเปี่ยมปัญญาตั้งแต่เขาเล็ก ๆ นับเป็นการให้ที่ดีที่สุดของคนเป็นแม่ บัดนี้ลูก ๆ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็ถือว่าเป็นเรื่องของเขาล้วนแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังพูดกับลูกเสมอว่า แม่ไม่ขออะไรมาก แคขอให้ลูกปฏิบัติธรรมเป็นครั้งคราวและให้ฝึกสติในชีวิตประจำวัน ให้เลือกคบกับญาติมิตร ไม่คบคนพาลและใช้มงคลสูตรหรือทางแห่งความเจริญ 38 ประการเป็น Checklist ในการดำเนินชีวิต”

นอกจากนี้ ท่านอาจารย์ยังเตือนลูกศิษย์ทุกคนให้ระมัดระวังเรื่องการใช้ Social Media ในยุคปัจจุบัน ที่มีทั้งคุณและโทษ เพราะเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นและสร้างกระแสทั้งด้วยเจตนาบริสุทธิ์ เจตนาร้าย หรือรู้เท่าไม่ถึงการ ผู้ที่ปกติไม่กล้าพูดไม่กล้าแสดงออกสามารถเขียนอะไรก็ได้โดยแทบไม่ต้องรับผิดชอบอะไร เราทุกคนจึงควรใช้สติพิจารณาให้ดีถ้วน

โรงเรียนทอสี มุ่งสร้างเยาวชนที่กตัญญู กตัญญู และมีความสุข

การมาพูดคุยกับคุณศรียาครั้งนี้ กองบรรณาธิการยังได้รับเกียรติจาก ครูอ้วน - บุปผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนันท์ น้องสาวของคุณศรียา คุณครูใหญ่โรงเรียนทอสี โรงเรียนเล็ก ๆ ย่านสุขุมวิท มาเล่าถึงการเป็นโรงเรียนต้นแบบการศึกษาวิถีพุทธปัญญา ซึ่งนำหลักธรรมการสอนของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการจัดการศึกษา แผนปัจจุบันเพื่อพัฒนานักเรียน ครู และผู้ปกครอง ทั้งภายนอกและภายในให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ขึ้น

ครูอ้วนกล่าวว่า ระบบการศึกษาที่ผ่านมาให้ความสำคัญเฉพาะความรู้ด้านวิชาการ ซึ่งแท้จริงแล้วควรเอาชีวิตเป็นตัวตั้ง นั่นคือการพัฒนาทั้งทางด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญาไปพร้อมกัน แรงบันดาลใจนี้เกิดจากการอบรมสั่งสอนของพระอาจารย์ชลาโรที่ว่า พุทธศาสนาคือระบบการศึกษาที่เป็นองค์รวมที่สมบูรณ์ที่สุด นอกเหนือจากตำราบทเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแล้ว โรงเรียนทอสีได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภายนอกและภายในอย่างละสองประการ

สุดท้ายนี้ คุณศรียายังให้ข้อคิดในฐานะชาวพุทธว่า “พุทธศาสนาถือว่าเป็นศาสนาประจำชาติไทย แต่ชาวพุทธส่วนใหญ่ยังไม่ได้ศึกษาระดมให้เข้าใจ ขอเพียงชาวพุทธปฏิบัติตนให้เป็นพุทธแท้ ไม่ใช่แค่ในนาม ศึกษาคำสอนของพระพุทธองค์ พยายามรักษาศีลห้าให้ได้ ทุกคนย่อมจะรู้สึกปลอดภัย ไม่ต้องระแวงรอบข้าง ถ้าทุกคนมุ่งประโยชน์ของประเทศของสังคมเป็นหลัก มีความซื่อสัตย์สุจริต แค่นี้ก็สบายไปร้อยอย่างแล้ว”

ภายนอก ประการแรกคือการเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับโลกวัตถุ ธรรมชาติ และเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยไม่เบียดเบียนตนและโลก ประการที่สองคือการพัฒนาการสื่อสารและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดความสุขด้วยสัมพันธภาพที่ถูกต้องดีงาม

ภายใน ประการแรกคือการพัฒนาคุณธรรมและอารมณ์ศึกษา เพื่อให้มีสุขภาพ สมรรถภาพ และคุณภาพจิตใจที่ดี ประการที่สองคือการพัฒนาปัญญาให้รู้เท่าทัน สามารถวิเคราะห์แยกแยะเหตุปัจจัยให้สามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เรียกว่า หลักการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมตามหลักไตรสิกขาของพระพุทธเจ้า

“วิธีการนี้เป็นหลักการสอนในทุกวิชา การฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์เหตุปัจจัย ผนวกกับการปลูกฝังให้เด็กมีอุดมการณ์ในการฝึกตน มีสติสัมปชัญญะ อดทนสู้สิ่งยาก เพียรและไม่ผู้ไม่ศึกษาจะทำให้เด็ก ๆ ทั้งดี เก่ง และมีความสุขในการเรียนรู้และการใช้ชีวิต นี่คือการเป้าหมายของการศึกษาวิถีพุทธปัญญาซึ่งไม่เคยล้าสมัย เพราะได้เห็นผลประจักษ์เป็นที่น่าชื่นใจ ไม่ว่าจะทำตัวนักเรียนเองหรือผลการสอบ O-NET”

ครูอ้วนทั้งท้ายว่า “ปัญหาของเยาวชนยุคนี้ คือ ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด มีข้อมูลท่วมท้นในโลก Social Media จะทำอย่างไรให้เด็กความรู้ไม่ท่วมและเอาตัวรอดได้ และไม่ใช่แค่รอดคนเดียว สังคมและโลกต้องรอดด้วย เราต้องปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรุ่นใหม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม นึกถึงโลกใบนี้เสมอ ไม่ใช่ถึงแต่ตนเอง พรอคพวก หรือครอบครัวเท่านั้น คนที่ไม่เข้าใจการศึกษาวิถีพุทธปัญญาเกรงว่าเด็ก ๆ อาจดิ้นทางไสยศาสตร์จนไม่สามารถสู้ใครได้ในโลกแห่งความเป็นจริง แต่เด็กที่ได้รับการฝึกให้เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและมีภูมิคุ้มกันด้านอารมณ์จะสู้คนอื่นได้แน่นอน”

